

**O'zbekstan Respublikasi
Xalq bilimlendiriw ministrliqi**

**A'jiniyaz atindag'ı No'kis ma'mleketlik
pedagogikalıq instituti**

J.Qayırbaev, M.Embergenova

**Bizde bayram, bizde toy
(metodikalıq qollanba)**

No'kis - 2004 jıl

**J.Qayırbayev, M.Embergenova - Bizde bayram, bizde toy
(metodikalıq qollanba)
2004-jıl, 38-bet.**

**A'jiniyaz atındag'ı NMPİdın'
Oqıw metodikalıq ken'esinde
tastıyqlang'an**

Pikir bildiriwshiler:

**filologiya ilimlerinin' kandidatı P.Najimov
pedagogika ilimlerinin' kandidatı A.Nawrızbaeva**

Redaktor: f.i.d.M.Ayimbetov

A'jiniyaz atındagı NMPİ kishi tipografiyasında basılǵ'an. 2004-j.
Buyırtpa № 001. Nusqası - 50 dana. Formatı 60x84. Bahası -
sha'rtnama boyınsha.

742005, No'kis qalası, A.Dosnazarov ko'shesi,-104.
A'jiniyaz atındag'ı NMPİ tipografiyası. Reestr № 11-569.

So'z basi.

G'a'rezsizlik sharapatı menen o'zligimizdi tanıwg'a, a'dep-u'ripimizdi, salt da'stu'rlerimizdi hu'rmetlewge, Watanımızdın' qa'dir qa'siyetin, ku'sh qu'diretin tanıp biliwimizge, ata-baba tariyxın teren'irek u'yreniwge, a'sirese perzentlerimizdi o'z xalqının' haqıyqıy shın azamatları etip ta'rbiyalawg'a ken' mu'mkinshilik do'relip atır. Bul isti klasstan tıs alıp barılatug'ın ta'rbiya jumıslarının', sonın' ishinde bayram ku'nlerine arnalg'an a'debiy muzıkalıq kompozitsiyalardıń alatug'ın ornı girewli. Biz bul toplamımızda tek iri baslı bayram ku'nlerine arnalg'an a'debiy muzıkalıq kompozitsiyalardı o'tkeriwdin' u'lgı jobasın, bag'darın berdik. A'lbeste, mug'allimlerdin' bul kompozitsiyalardı tolıqtırıwına, jan'a materiallar menen bayıtıwına yamasa ondag'ı geypara kereksiz dep esaplag'anların alıp taslap azaytıwına tolıq erki bar.

Maqsetimiz-qalay etkende de oqıwshılardıń bayram ku'nlerin qızıqlı, kewilli o'tkeriwine az da bolsa ja'rdem etiw. Eger bul tilegimiz iske assa maqsetimizdin' tolıq orınlang'anı. Bul toplam usı bag'darlamadag'ı tun'g'ısh ta'jriybe bolg'anlıqtan, onda azı-kem qa'te kemshilikler bolıwı itimal. Sonlıqtan qa'te-kemshiliklerimizdi ko'rsetip, aqıl ken'eslerin, ma'sla'ha'tlerin bergen mug'allimlerde, ta'rbiyashılarg'a, ata-analarg'a, ulıwma oqıwshı ja'miyetshiligine shın kewilden aldın ala raxmetimizdi aytıp minnetdarshılıg'ımızdı bildiremiz.

Avtorlar.

***O'zbekstan Watanim mening'.
(a'debiy muzikalik kompozitsiya)***

Klass ishine yamasa aktoviy zalg'a ha'r qiyli plakatlar, lozungler ildirilgen. Onda Watan haqqindag'i shayir-jaziwshilardin', ko'rnekli alimlardin', ertedegi ulli oyshillardin' aytqan danaliq so'zleri, xaliq naqil-maqallari suliw etip jazilip qoyilgan. «Nurin shashqan ku'n shig'istan, Biyg'a'rez el bag'i bostan, Menin' elim, menin' jerim, O'zbekstan, O'zbekstan» degen qosiq qatarlari alistan ko'z tarip turadi. Muzika jan'laydi, Watan haqqindag'i qosiqlar, namalar beriledi.

Oqiwshilar xori Fa'rezsiz O'zbekstan Respublikasinin' ha'm Suverenli Qaraqalpaqstan Respublikasinin' gimnlerin aytadi.

1-Oqiwshi: Berdaq babam su'yip bastan,
Nawayidan sawat ashqan,
Ku'n shig'istan nurin shashqan,
O'zbekstan, O'zbekstan.

2-oqiwshi: A'mir-Temur saqipqiran,
El birligin qildi uran,
Gu'l jaynadi ulli Turan,
O'zbekstan, O'zbekstan.

3-oqiwshi: Fa'rezsizlik aldın' keshe,
O'zgeris ko'p neshe-neshe,
Du'rdana el qaysı dese?
O'zbekstan, O'zbekstan.

4-oqiwshi: Keldi sag'an baxit iyip,
Bayrag'ın' tur ko'kke tiyip,
Biz jasaymız seni su'yip,
O'zbekstan, O'zbekstan.

5-oqiwshi: Fa'rezsizlik da'wletimiz,
Keldi bizin' a'wmetimiz,
Erkin zaman qushag'ında,
O'sti qa'ddi-qa'wmetimiz.

6-oqiwshi: O'zbek, qazaq, qaraqalpaq,
Tu'bimiz bir tu'riklerimiz,
A'mir Temur basshi bolıp,
Ma'n'gilikke birikkenbiz.

7-oqiwshi O'z aldına otaw tigip,
Fa'rezsizlik ku'ni tuwdı,
Ku'yip janıp is islewge,
Xalqım bekkem belin buwdı.

8-oqıwshı:

Barlıq du'nya ta'n alıp tur,
BMSH ta da bayrag'ın' tur,
Bunday elde is islemek,
Eldi su'ymek iymannandur.

Mug'allim: Hu'rmetli miymanlar, ata-analar. Mug'allimler, oqıwshılar. Sizlerdi O'zbekstan Respublikasının' g'a'rezsizlik bayramı menen shın ju'rekten qutlıqlayman. Xalqımız g'a'rezsizlik, azatlıq alıp, baxıtlı turmıs qushag'ında keleshek jan'a ja'miyetimizdin' irge tasın qalap, jan'a-jan'a qurılıslar, zavod-fabrikalar salıp, jan'a da'wirdin' jan'a imaratın tiklep atır. Bayramın'ız bayramlarg'a ulasa bersin hu'rmetli Watanlaslar!

Bir oqıwshı qız «O'zbekstan-qarar ko'zim o'zin'sen'» qosıg'ın atqaradı.

***O'zbekstan-qarar ko'zim o'zin'sen'.
So'zi. J.Qayırbaevniki, naması Q. Ayekeevniki.***

Nawayıdan hesh bir shayır o'tpegen,
Ulıg'bekke hesh bir alım jetpegen,
Miyman kelse bir eglenbey ketpegen,
O'zbekstan-qarar ko'zim o'zin'sen'.

A'mir Temur biriktirdi xalqın'dı,
Jer ju'zine jaydı senin' dan'qın'dı,
Saqlap qaldı ata-baba saltın'dı,
O'zbekstan-qarar ko'zim o'zin'sen'.

Hadal miynet hu'kim su'rgen elin'de,
O'zgeris ko'p, jan'alıq ko'p jerin'de,
Baxıt qusı qanat kerer gerbin'de,
O'zbekstan-qarar ko'zim o'zin'sen'.

Keleshekke bekkem qa'dem taslag'an,
Jurt basshımız mudam alg'a baslag'an,
Bizde ana, bala kewilin xoshlag'an,
O'zbekstan-qarar ko'zim o'zin'sen'.

Mug'allim: Hu'rmetli Watanlaslar. Bizlerdi qutlıqlaw ushın Rossiyadan, Qazaqstannan, Qırg'ızıstannan, Tu'rkmennıstannan, Ta'jikstannan ha'm A'zerbayjannan qonaqlar kelipti. Endi solarg'a so'z beremiz.

Rossiyadan kelgen (orıssha kiyingen oqıwshı ortag'a shıg'adı) qonaq:

Hu'rmetli O'zbekstanlı ha'm Qaraqalpaqstanlı puxaralar, oqıwshılar. Sizlerdin' g'a'rezsizlik bayramın'ızdı Rossiya xalqı shın kewilden qutlıqlaydı ha'm Sizlerge baxıt, jumısların'ızda tabıslar tileydi. Men Sizlerge rus tilinde bir qosıq aytıp beremen. Mug'allim bul qosıqtı aldın ala tan'lap yadlatıp qoyadı. Kerek dep tapsa qosıq ornına russha ayaq oyın oynatıwg'a da boladı. (ortag'a qazaqsha kiyingen oqıwshı shıg'adı).

Qazaqstannan kelgen qonaq:

Fa'rezsiz el O'zbekstan,
Gu'l jaynag'an bag'ı bostan,
Sa'lem jollap bayramın'dı,
Qutlıqlaydı Qazaqstan.

(Qazaqsha kiyingen qızlar E.Brusilovskiydin' «Gu'llengen Qazaqstan»
namasına ayaq oyın oynaydı. Qırq'ızsha kiyingen qız ortag'a shıg'adı).

Qırq'ızıstannan kelgen qonaq:

Qorıqpag'an biyik shın'nan, qar-muzdan,
Ullı-ullı danalardı tuwg'ızg'an,
Sa'lem Sizge Alatawdan, Qırq'ızdan,
Sa'lem sizge jas o'spirim ul qızdan.

(Qırq'ızsha kiyingen qız qırq'ızsha nama salıp, qosıq aytıp beredi.

Tu'rkmen she kiyingen bala ortag'a shıg'adı)

Tu'rkmenstannan kelgen qonaq:

Tu'rkmen eli, tu'rkmen doslar,
İslerin'di mudam qoslar,
Qutlı bolsın toyların'ız,
Orınlansın oyların'ız,
Fa'rezsizlik qushag'ında,
Tasa bersin yoshların'ız,
O'se bersin boyların'ız.

(Tu'rkmen she nama shertiledi. Tu'rkmen she qosıqtı bir bala orınlaydı.

Ta'jiks she kiyingen qız ortag'a shıg'adı.)

Ta'jikstannan kelgen qonaq:

Fa'rezsizlik baxıtlı jol,
Sonın' ushın beremiz qol,
Jan'a da'wrın, jan'a jen'is,
Bola bersin tabıs lar mol.

(Ta'jiks she nama shertilip, u'sh-to'rt qız ta'jiks she ayaq oyın oynaydı.

Oqıwshılar xor menen «Su'yemen elimdi», «Ullı bayramım», «O'zbekstan»
qosıqların atqaradı.)

Su'yemen elimdi.

So'zi: B.Qayıpnazarovtiki

namasi: A'.Sultanoviki.

Su'yemen o'sken elimdi,
Su'yemen sulıw jerimdi,
Su'yemen hadal miynetin',
Batırı bolg'an erimdi.

Su'yemen awıl, qalamdı,
Aq altınlı dalamdı,
Paxtanın' sheber Ustası,
A'diwlı ata-anamdı.

Ulli bayramim.

So'zi: J.Aymurzaevtiki

namasi: J.Shamurtovtiki.

Baxtim ashildi,
Qis ku'nlerim jaz,
Quwanish qoynida
Etemen talwas.

Tabisqa ken' boldi,
Tuwlg'an jerim,
Gu'miske bo'lendi,
Shalqig'an ko'lim.

Birikken tuwlsan,
Bawirman elim,
Elge erik berdi,
Ulli bayramim.

O'zbekiston.

So'zi: Muxammadalievtki

namasi: F.Qadirovtki.

Qushlar sayrar bog'i bor,
Kiyik wynar tog'i bor,
Queshdan wrtog'i bor,
Yurtim-Wzbekstonning

Naqrati:
Xavas qilip oy boqar,
Darasidan nur oqar,
Baxor kelip gu'l taqar,
Kwring-Wzbekstonni.

Ipagining tolasi,
Oq oltini, lolasi,
Kuy shalar talolasi,
Kwrki-Wzbekstonning

Naqrati:

u'sh-to'rt oqiwsli ortag'a shig'adi. Olar gezeklesip taqmaq aytadi.

1-oqiwsli: O'zbek eli ag'am menin',
Baxit ku'ni sag'am menin',
Ken' jayilg'an jag'am menin',
Qaraqalpaqstan anamizsan',

2-oqıwshı: Gerbin'de tur qumay qusın',
To'ben'de tur baxıt qusın',
On'g'a basqan ha'r bir isin',
O'zbekstan panamızsan',
Qaraqalpaqstan anamızsan',

3-oqıwshı: Erkinlikti uran ettin',
Shın miynetti qural ettin',
Azatlıqqa endi jettin',
O'zbekstan panamızsan',
Qaraqalpaqstan anamızsan',

4-oqıwshı: Bolmag'an hesh bunnan burın,
BMSH ta tur jaynap tuwın',
Minberin'de so'yler ulın',
O'zbekstan panamızsan',
Qaraqalpaqstan anamızsan',

5-oqıwshı: Fa'rezsizlik aldın' bu'gin,
Jen'is, tabıs ha'r bir ku'nin',
Ken' ja'ha'nge shıqtı u'nin',
O'zbekstan panamızsan',
Qaraqalpaqstan anamızsan',

6-oqıwshı: Keleshegin' ullı senin',
Hu'r jaynaydı jerin', elin',
Jıldan-jıl'g'a bekkem belin',
O'zbekstan panamızsan',
Qaraqalpaqstan anamızsan',

(Oqıwshılar xor menen «Bag'ı bostanım», «Biz jaslarmız» qosıqların atqaradı.)

Bag'ı bostanım.

So'zi: B.Qayıpnazarovtiki.

naması: Sh.Paxratdinovtiki.

Da'ryalıqtan esse ba'ha'r samalı,
Jasıllanar ma'ka'nımnın' jamalı,
Jerime bultlardan ıqlas tamadı,
Jaynaydı, jasnaydı bag'ı bostanım.

Sho'llerge de jetti o'mir nıshanı,
Saxralarda bu'gin bag'lar qushadı,
To'bemizde dawlet qısı ushadı,
Jıllardan ko'rik alar bag'ı bostanım.

Tu'neklerge da'wir nurin aparg'an,
Qu'diretli xalqim menin' qaxarman,
Jarasiqlı orın aldı qatardan,
Ma'n'gige gu'llener bag'ı bostanım.

Quwanış qıdırar awıl, qalamda,
Tabıslar taw bolar jazıq dalamda,
Miyetkesh nurlatqan altın zamanda,
Jasarıp qulpılar bag'ı bostanım.

Biz jaslarmız.

So'zi O'.Xojanovtiki.

naması N.Muxammedinovtiki

Biz jaslarmız pa'k kewilli,
Pa'k kewilli o'sken jastan,
Turmısımız shad kewilli,
Shad kewilli ashıq aspan.

Biz jaslarmız jaynap turg'an,
Jaynap turg'an shoq gu'llermiz,
Baslarına baxıt qong'an,
Baxıt qong'an bu'lbu'llermiz.

Biz jaslarmız gu'l watannın',
Gu'l Watannın' ul-qızımız,
U'mitimiz-bul ma'ka'nnın',
Bul ma'kannın' juldızımız.

Mutal Burxanovtin' „Aq altın valisi“ shertiledi. Og'an bir topar qızlar ayaq oyınını oynap shıg'adı. Usı namanın' fonında „Bu'gin bayram“ qosıg'ın eki oqıwshı gezeklesip aytadı. Qollarında O'zbekstannın' ha'm Qaraqapaqstannın' kishkene bayraqları bar. Olardı joqarı ko'terip bilg'ap turadı.

- 1-oqıwshı Gu'ldey jaynap,
 Baxıt oynap ju'zinde.
 Keldi bayram,
 Etip sayran quwanışlı sezimde.:
- 2-oqıwshı: Biz toylaymız,
 Ha'm oynaymız,
 Ullı bayram gezinde.
 Qosıq aytıp,
 yoshıp aytıp,
 Biz kelemiz quwanıp.
- 1-oqıwshı: Shadlanısıp,
 Toplanısıp
 Qolg'a bayraq tuw alıp.
 Aspang'a ushın',

Ko'kti qushin'
Qizil, sari sharlarim. (Usi waqitta tayarlanib turg'an
balalar sharlarin ushursa boladi)

2-oqiwshti: Ha'r jil sayin,
Kelgen sayin,
Gu'llentip awil, qirlarin.

Ekewi qosilip: Jasa bayram,
Etip sayran,
Tawsilmasin jirlarin'.

Bir topar oqiwshti shig'ip „G'a'rezsizlik bayraminda“ qosig'in taqmaqlap
gezeklesip aytadi. Muzika a'sten shertilip turadi.

1-oqiwshti: Erkinliktin' pa'tli sesti,
Qaran'g'iliq torin kesti,
G'a'rezsizlik tan'i atip,
Jan'a da'wir jeli esti.

2-oqiwshti: Ha'mmesi de erkinlikten
Sag'a alip, ma'wij urdi.
Jaqsiliqtin' sag'asinda
Jurt basshimiz o'zi turdi.

3-oqiwshti: Jan'a qurilis, jan'a zavod,
Jan'a turmus ha'mme jerde.
Keleshektin' tiykarlari
Salinbaqta bizin' elde.

4-oqiwshti: G'a'rezsizlik nurin shashti,
Jan'a da'wir betin ashti.
Ruwxlanib keleshekke
Xalqim menin' alg'a basti.

Ha'mmesi qosilip: G'a'rezsizlik bayraminda
Quwanadi menin' xalqim.
O'zbekstan baxitli el,
Mudamina artsin dan'qin'.

(Mug'allim yashmasa ta'rbiya isleri boyinsha mektep direktorinin' orinbasari
juwmaqlaw so'z so'leydi. Kelgen qonaqlardi gu'ller berip shig'arib saladı.)

***Ustazim menin', ustazim
(a'debiy muzikalıq kompazitsiya)***

Klass ishine (yamasa aktoviy zalg'a) Mug'a'llim ku'nine arnalg'an ha'r
qiyli plakatlari ha'm lozungler ildirilgen. Olarda ulli danalardin', shayir
jazıwshılardin', ilimpazlardin' ha'm ko'rnekli pedagoglardin' uztaz haqqında
pikirleri, danalıq so'zleri, ta'lim ta'rbiya tuwralı oyları, qosıqlardan u'zindiler,
ha'r qiyli foto su'wretler bar. Qapının' man'layına sulıw etip u'iken ha'ripler
menen jazılǵ'an „Bayramın'ız mubarek, hu'rmetli a'ziz ustazlar“ degen su'ren
uzaqtan ko'z tartadı.

Bayramg'a hu'rmetli dem alisqa shıqqan uztazlar, mektep mug'a'llimleri, shayır-jazıwshılar, ko'rnekli ilimpazlar, artistler, urıs ha'm miynet veteranları, ata-analar ha'm t.b. shaqırıladı.

Bayram mu'na'sibeti menen stollarg'a gu'l da'steler qoyıladi. Ustaz haqqındag'ı qosıqlar, namalar jan'alap esitiledi. Miymanlardı mug'a'llim ha'm oqıwshılardıń saylanıp qoyılǵan jedelli toparınıń ag'zaları jıllı ju'zlilik penen kewilli qarsı aladı. Ha'mme belgilengen orınlarg'a otırǵannan keyin, mug'a'llim (yamasa baslawshı oqıwshı) ko'pshiliktin' aldına shıǵıp, o'ziniń qutlıqlaw so'zin aytağı.

Mug'a'llim (yamasa baslawshı oqıwshı): Qımbatlı qonaqlar. Hu'rmetli uztazlar. Sizlerdi Uztazlar bayramı menen shın ju'rekten qutlıqlayman. Bayramıńız qutlı bolsın, a'ziz uztazlar., ta'lim ta'rbiya bag'ınıń ustaları. Sizlerge arnalǵan bayram keshesin baslawg'a ruxsat etin'izler.

1-qız: Erinbegen bir minut

U'yretiwden balag'a.
İlimnin' tu'rli sırların
Sin'irgen teren' sanag'a.

2-qız: Jılma-jıl berip zor bilim

Shıǵarg'an ilim shın'ına,
Jol basshı bolıp aparg'an
Onıń talay tın'ına.

1-bala: İsenimdi aqlar dep

Qarag'an mendey ulına.
Bag'dar berip shıǵarg'an
Turmıstıń aydın jolına.

2-bala: Quwanışlı ko'zin'nen

Zor u'mitti ko'remiz.
İsenimdi aqlaymız,
Dep wa'deni beremiz.

3-bala: Turmısta qayda bolsaqta,

Ma'n'gi yadta ju'resiz.
Biz islegen ha'r isten
u'lesin'di ko'resiz.

Ha'mmesi(qosılıp): Qutlı bolsın uztazım,

Bu'gingi bayram, toyn'ız,
İske assın mudamı
A'rmanıńız, oyn'ız.

1-qız: Siz alım bolsan'ız da, shayır-jazıwshı bolsan'ızda, kosmosqa ushqan kosmonavt bolsan'ız da, mal baqqan sharwa, jerdin' tilin bilip, egin ekken diyqan bolsan'ız da, kim bolsan'ız da ba'ri bir, Siz en' aldı menen ustaz aldınan ta'lim aldın'ız, oqıw-jazıwdı u'yrendin'iz, ilim tiykarların o'zlestirdin'iz. Sonlıqtan Sizin' menen Biz ustazg'a qarızdarmız. Olarg'a ta'jim etip, bas iyemiz. (Muzıka. Ustaz haqqında qosıq aytiladı.)

Diyxan kiyimin kiygen bala:

Atızda egin ekken,
Tabısqa qolı jetken,
Ku'ni-tu'ni miynet etken,
Mın'da bir sa'lem diyxannan.

Sharwa kimyimin kiygen qız:

Men sharwaman, sharwaman,
Ferma malın bag'aman,
Su't bulag'ın ag'ızıp,
Tawday tabıs tabaman.
Mın'da bir sa'lem sharwadan.

Qurılıshlı kiyimin kiygen bala:

Ha'r bir isi bir nusqa,
Jan pitirgen qurılısqa,
Ku'ni-tu'ni tınbastan,
Erinbegen jumısqa
Mın'da bir sa'lem qurılıshlılar atınan.

Oqıwshı bala:

Sa'lem aytar Sizlerge,
Qa'nigeler ko'p bizde,
Qalg'anları atınan,
Sa'lem deymiz biz Sizge.

Muzıka beriledi.

(U'sh qız ayaq oyunın oynap shıg'adı. Bir qız ustaz haqqında qosıq aytadı.)
Oqıwshı qız taqmaq aytıp ortag'a shıg'adı.

A'depli jas a'wladpız.

U'kenlerdi sıylaymız,
Kishilerdi urmaymız,
Orınsız oynap ketpeymiz,
Ta'rtipsizlik etpeymiz.

Jalqaw atın almaymız,
Sabaqlardan qalmaymız,
«To'rt» penen «bes» alamız,
Mudamı jaqsı bolamız.

Jaman isten awlaqpız,
Jaqsı iske sawlatpız,
Sebebi biz haqıyqıy,
A'depli jas a'wladpız.

Kim edi olW

1-oqıwshı: Fámxor bolg'an jasın'nan,
Sıypalag'an basın'nan,
Quwanışta, qayg'ıda,
Tabıladı qasın'nan
Kim edi olW

Balalar: (xor menen) A'llette, ol-ustazım.
2-oqıwshı: Mektepke da'slep kelgende,
Qolın'a bergen a'lipbe.
Oqıw-jazıw u'yretip,
Jan endirgen ha'ripke-
Kim edi olW
Balalar: (xor menen) A'llette, ol-ustazım.

Men emes

1-oqıwshı: Juwılmag'an bet awzı,
Sarg'ayıp ketken tisleri,
Moynına hesh almaydı,
Bolsa da jaman isleri,
Ol kimW dese aytarı:
Balalar: (xor menen) Men emes ol men emes.
2-oqıwshı: Urlap jeydi almanı,
Keshedi batpaq salmanı,
Kiyimleri joq sira',
Satpaqtan saw qalg'an,
Ol kimW dese aytarı:
Balalar: (xor menen) Men emes, ol men emes.

3-oqıwshı: O'zinen kishi balanı,
Tiymese de uradı,
Qızlarg'a tisi pa'kidey,
Burımın tartıp turadı.
Ol kimW dese aytarı:
Balalar: (xor menen) Men emes, ol men emes.
4-oqıwshı: So'zinin' saltı «men emes»,
Hesh waqıtta «men demes»,
Uqsap ketse islerin',
«Men emes» dew jo'n emes.
Balalar: (xor menen) Shının aytsa taysalmay,
Kemshiligin jo'nlese,
Ol da qaran' , balalar,
Batırılıqtan kem emes.

Bul balanin' qandayıW

- 5-oqıwshı: Azanda erte turmag'an,
Beti-qolın juwmag'ın,
Shkaftan alma urlag'an,
Bul balanin' qandayıW
- Oqıwshılar: (xor menen) Bul-balanin' jamanı.
- 6-oqıwshı: Azanda erte turadı,
Beti qolın juwadı,
U'sti bası tap-taza,
Mektepke qa'dem uradı,
Bul balanin' qandayıW
- Oqıwshılar: (xor menen) Bul-balanin' jaqsısı.

Ustaz tilin alamız.

- 7-oqıwshı: Mektep- bızın' anamız,
Ku'nde og'an baramız,
Jigerli bol jastan balam,
Dedi Berdaq babamız.
- 8-oqıwshı: Biz u'lgili bolamız,
Ustaz tilin alamız,
Jaqsı oqıp ta'rтіpli,
Ag'alarday bolamız.

Mektebim.

- 9-oqıwshı: Mektebim altın besigim,
Ta'rbiyalap o'sirdin',
Bawırın'da o'stim, na'r aldım,
Kamalg'a meni keltirdin'.
- 10-oqıwshı: Esimde menin' da'slepki
Sag'an qa'dem basqanım,
Ju'reksine, kewilli,
Qapın'dı kelip ashqanım.
- 11-oqıwshı: Ku'limsirep qarsı aldı,
Jıllı ju'zli bir adam,
Jan'a o'mirge baslawshı,
Ustazım eken sol adam.

(Oqıwshılar eki toparg'a bo'linip jumbaq aytısadı. Qaysı topar jumbaqtı ko'p tapsa, sol topar jen'gen boladı ha'm olarg'a sıylıq beriledi. Mug'allım ortag'a bir neshe jumbaq taslaydı. Mug'allimlerden, qonaqlardan jumbaqtı kim ko'p tapsa, sog'an bayraq beriledi. Ortag'a eki oqıwshı shıg'adı. Biri jumbaq aytadı, ekinshisi tabadı. Jumbaqtı beske shekem aytadı. Al taba almasa ornınan turıp qosıq aytadı yamasa ayaq oyın oynap beriwı tiyis. Ekinshisi de

joqaridag'ini qaytalaydi. Eger birinshi bala jumbaqtı tapsa, jumbaq aytıwdı dawam etedi, eger birinshi bala bes jumbaqtı da tapsa, onda ekinshi bala qosıq yamasa yaq-oyın oynap beriwı lazım.)

Oqıwshı: Qımbatlı mug'allimler endi sizlerge arnalğ'an qosıqlarımızdı xor menen qosılıp aytıp beremiz.

Mug'allimim ustazım.

So'zi: A.Xojanbaevtiki.

namasi: F.Amaniyazovtiki

A'lpayım jaqsı o'zleri,
Shiyrin sheker so'zleri,
Ko'zge ısıq ju'zleri,
Mug'allimim ustazım.

Aytqanın'dı tın'ladım,
Ta'rtipsizlik qılmadım,
Shınıqtırıp shın'ladın',
Mug'allimim ustazım.

Mın'-mın' alg'ıs o'zin'e,
Bilim tolı so'zin'e,
Dım ısıqsan' ko'zime,
Mug'allimim ustazım.

Buwıp ku'nde belin'di,
Berdin' mag'an bilimdi,
Du'zettin' qa'te jerimdi,
Mug'allimim ustazım.

Ustazım.

So'zi: R.Ernashevaniki.

namasi: A.Xayretdinovtiki.

Bolın' deydi azada,
U'sti basın' tap-taza,
Jaynap ju'rin' gu'l lala,
«Yan'lı» deydi ustazım.

Tapsırmasın orınlap,
Juwap bersem jaqsılap,
Meni maqtap quwanıp,
Bes qoyadı ustazım.

Dım miyrimli ju'regi,
Bilgiziw bizge tilegi,
Pa'rmana bolıp ju'redi,
Anamızday ustazım.

Bilim alıp o'zin'nen,
O'skenimde ele men,
Eske alıp ju'remen,
O, qa'dirli ustazım.

(Saxnalıq ko'rinis. Mug'allim eki ata-ana menen so'ylesip otiradı. Birinin' qızı jaqsı oqıytug'ın bolg'anlıqtan onı kanikul waqıtında Tashkenttegi balalar lagerine dem alıp qayıw ushin jibermekshi ekenligin aytadı. Ekinshisinin' balası to'men oqıytug'ınlig'ı menen turmay, ta'rtipsiz ekenligin aytıp, og'an qattı ilaj ko'riw kerek ekenligin eskertedi. Bunı mug'allim o'zi qa'lewinshe islep saxnalastıradı.)

Mug'allim: Qa'ne, oqıwshılar, jan'ıltıpashtı aytsayıq. Kim jan'ılmay bir jan'ıltıpashtı u'sh ma'rte aytsa, sol utqan boladı. Eger u'sh ret te durıslap ayta almasa, onda ol jen'ilgen boladı ha'm bul oqıwshı bir qosıq aytıp yamasa ayaq oyın oynap beredi. Qa'ne kim to'mendegi jan'ıltıpashtı jan'ılmay aytıp berediW dep mug'allim jan'ıltıpashtı aytıp ortag'a taslaydı. Mug'allim o'z qa'lewinshe qol ko'tergen oqıwshılardı turg'ızıp, jan'ıltıpashtı aytıradı. Qa'telesken oqıwshı bir qosıq aytıp yamasa ayaq oyın oynap beredi. Xor menen saxnag'a oqıwshılar toparı shıg'ıp, «Mug'allimnen u'yrendim» qosıg'ın aytadı.

Mug'allimnen u'yrendim.

So'zi: A.Xojanbaevtiki.

naması: O.Allanazarovtiki.

Jo'n'siz oynap ketpewdi,
Baqırsa birew so'kpewdi,
Ta'rtısızlık etpewdi,
Mug'allimnen u'yrendim.

Sabaqqa qalmaq barıwdı,
Qalsam sorap qalıwdı,
Ba'rha' 4-5 alıwdı,
Mug'allimnen u'yrendim.

Sındırmayman terekti,
Og'ada ol g'oy kerekli,
Boıwdı ba'rha' a'depi,
Mug'allimnen u'yrendim.

«Raxmet» qosıg'ın eki oqıwshı gezeklesip, taqmaqlap aytadı.

1-oqıwshı: Raxmet, Ustazım, ustazım menin',
O'stim, oqıdım panan'da senin'.

2-oqıwshı: Raxmet, mektepke barg'anım ushın,
Qolıma a'lipbe alg'anım ushın.

Ekewi qosılıp: Erkinsip ketpedik Sizge ko'p asa,
A'diwli ustazım uzaq jıl jasa.

Ha'mme oqıwshı qosılıp:

A'diwli ustazlar, bolın'lar aman,
Sizler tursan'ız bolmaymız jaman,
Sizler bilimnin' tiykarın salıp,
Ta'rbiya beresiz, tınbaysız mudam.

Qa'dirle, ana tilin'di.
(stsenariy)

Kim sıylasa tuwg'an elin,
Hu'rmetleydi ana tilin,
Mira't etip shaqıramız,
Bizde bayram, toyg'a kelin'.

Klass ishi yamasa aktovıy zal ha'r qıylı plakatlar menen bezeledi. Og'an ko'rnekli jazıwshı, shayırlardıń, ilimpazlardıń, pedagoglardıń ana tili haqqında aytqan pikirleri, qosıqlarınan u'zindiler jazıladı.

Qapın'ın u'sti betinen u'lken ha'ripler menen sulıw etip jazılǵ'an «Qa'dirli ana tilin'di» degen jazıw uzaqtan ko'zge taslanadı. Ana tili haqqındagı qosıqlar, namalar jan'laydı.

Mikrafonnan baslawshının' so'zi esitiledi:

Hu'rmetlesen', teren' su'ysen',
Ata-baba, ana tilin,
Ana tilin teren' biliw,
Kerekligin jaqsı bilin'.

Ekinshi baslawshı dawam etedi:

Bu'gin, mine, bayram bizde,
Quwanışqa kelin' sizde,
Ana tili, bayramı bul,
Alg'a shıǵ'ın' qalman' izde.

Saltanatlı bilim ku'ni,
Bilimliler ju'zi jarqın,
Hesh sorawdan su'rinbeydi,
Quwandırıp tuwg'an xalqın.

(Saxnag'a tilge, so'z shaqabına baylanışlı so'zlerdi bas kiyiminin' man'layına qadag'an oqıwshılar izli-izinen shıǵ'a baslaydı.)

Baslawish: Hu'rmetli miymanlar, ata-analar, ustazlar, oqıwshılar.

«Qa'dirle, ana tiln'di» degen a'debiy-muzıkalıq kompozitsiyamızı baslawg'a ruxsat etin'izler.

Sizler bu'gin ma'mleketlik til da'rejesin alg'an ana tilimizdin' ha'mme tarawda ken', belsene qollanılıwının', erkin ha'm ha'r ta'repleme rawajlanıwının' guwası bolıp atırsızlar.

Mine, bu'gin sizlerge oqıwshılarımız o'zlerinin' grammatikadan alg'an bilimlerin, til materialların qalay o'zlestirgenin ko'rsetedi, sorawlarg'a juwap beredi, tallawda qalay o'zlestirgenligin ko'rsetedi. Oqıwshılarımızdın' tilden alg'an bilimlerinin' qanday ekenligin sizler baha berin'ler.

Ma'rha'mat: Ko'rin'ler, esitin'ler, dem alın'lar-

Oqıwshılar qorı «Ana tilim» qosıg'ın atqaradı.

Ana tilim.

So'zi: J.O'teniyazovaniki.

Namasi: F.Amaniyazovtiki.

U'yren ana tilin'di,
Talmaytug'ın qanatın'.
Ju'regin'nin' to'rinde,
Ma'n'gilikke sawlatın'.

Ana tilge sıy hu'rmet,
Ko'rsete bil jasın'nan.
Tawsılmastay al daraq,
Artıq bolar hasıldan.

Xalıqqa degen hu'rmetin',
İsenimdi aqlaydı,
O'z tilin'e izzetin',
El birligin saqlaydı.

Ortag'a bir topar oqıwshı shıg'adı:

1-oqıwshı: Dosımdı su'yindirgen,
Jawımdı ku'yindirgen,
Ha'r qıylı qıyın ku'nde,
Mudamı ja'rdem bergen,
Jasay ber, ana tilim.

2-oqıwshı: Shıqpaydı sensiz u'nim,
O'tpeydi sensiz ku'nim,
Sen barsan', mende barman,
Sen arqalı men de zorman,
Jasay ber, ana tilim.

3-oqıwshı: «Ana» dep shıqtı tilim,
«Ag'a» dep shıqtı u'nim,
Tek sennen aldım bilim,
U'yrendim ilim sırın,
Jasay ber, ana tilim.

4-oqıwshı: Boyıma quwat bergen,
Belime bolg'an da'rman,
Tilimdi joq qıla almas,
Bolsa da qanday pa'rman,
Sen barda men jasayman,
Sen barda joqdur a'rman,
Jasay ber, ana tilim.

5-oqıwshı: Bolsa da qanday sezim,
Jetedi og'an so'zin',
Elimnin' ku'sh-quwatı,
Hu'jdanı boldın' o'zin',
Jasay ber, ana tilim.

6-oqıwshı: Keler dep jaqsı bir ku'n,
Jasadın' tilep ha'r ku'n,
Minekey keldi sol ku'n,
Tariyxta o'shpes zor ku'n.
Fa'rezsiz bolg'an ku'ndi,
Toylaymız endi erkin,
Jasay ber, ana tilim.

7-oqıwshı: Senin'de bolıp jolın',
Uzaydı qısqa qolın',
Ma'mleket tili degen,
Ra'smiy ataq bergen,
Ko'p ku'tken keldi ku'nin',
Jasay ber, ana tilim.

Baslawshı: Bir patsha wa'zirine: «du'nyadag'ı en' mazalı tamaqtı tayarlatıp alıp kel» dep buyırıptı. Wa'ziri tildi pisirtip, aldına a'kelip qoyıptı. Patsha:-«Bul neden islengen tamaq»-dep soraptı. Wa'ziri:-«Tilden islengen tamaq»-depti.

Ekinshi rette patsha: «du'nyadag'ı en' ashshı tamaqtı tayarlatıp alıp kel» dep buyırıq bergende, Wa'ziri tag'ı tilden islengen awqattı a'kelip aldına qoyıptı. Sonda Patsha:

■ Wa'zir, bul qalay? «Du'nyadag'ı en' mazalı tamaqtı alıp kel» dedim, tildi alıp keldin'. «Du'nyadag'ı en' ashshı tamaqtı tayarlat» dedim, tag'ı tildi alıp keldin', bunun' ma'nisi ne?

■ dep soraptı. Sonda Wa'zir:

■ Du'nyadag'ı en' mazalı da, en' ashshı da til emespe? Jaqsı so'zin' de, Jaman so'zin' de til arqalı iske aspayma? Taqsır dep patshanın' betine qaraptı.

Til arqalı awırıw adamdı jazıwg'a boladı, til arqalı saw adamdı awırıw etiwge boladı. Ha'tte til oqtan da o'tkir, qılıstan da keskir. Qa'ne balalar, ana-tili haqqındag'ı naqıl-maqallardı, ta'limli so'zlerdi aytayıq.

Qa'ne kim qanday naqıl-maqal, ta'limli so'zdi biledi?

1-oqıwshı: Ana su'tin' boyın'a taraydı,

Ana tilin' oyın'a taraydı,

Ana tilin' xızmetinde,

O'mir boyın'a ku'nin'e jaraydı.

2-oqıwshı: Ana tilin su'ymegen adam elin de su'yip jarıtpaydı.

3-oqıwshı: O'zin'di sıylag'annın' so'zin sıyla,

Jaqsı so'z benen doslar jıyna.

4-oqıwshı: So'zdin' jamanı joq,

Ma'sele onı qalay qollanıwda.

5-oqıwshı: Ko'p so'ylegen o'zinin' waqtın joytadı,

basqalardın' waqtın urlaydı.

6-oqıwshı: Abıroyın'dı asıratug'ın da, qashıratug'ın da tilin'.

7-oqıwshı: Ha'zildi ko'p aytpa,

Sıyadı dep.

Geyde onın',

Zıyanı ko'p.

8-oqıwshı: Tildi tıyg'an durıs boladı,

Tıymasa urıs boladı.

9-oqıwshı: So'zdi quwma. Quwa bersen', so'z tuwa beredi.

10-oqıwshı: Jaman so'z aytpag'anın' jaqsı,

İshinde o'ledi.

Jaqsı so'z aytqanın' jaqsı

Elin' biledi.

Baslawshı: So'z qurılısın, so'zdin' o'zin

Tekseremiz erinbey.

Ga'pte qansha so'z bolsa da,

Tura almaydı bilinbey,

Ha'r bir so'zdi anıqlayıq,

Tallap onı erinbey.

Baslawshı: Kitap so'zi qanday so'z shaqabına jatadı?

(Oqıwshılar arasınan bir neshe oqıwshı qolın ko'teredi. Bir oqıwshını ortag'a shıg'aradı.)

Oqıwshı: Kitap so'zi atlıq bolar,

Falabalıq ma'nisi,

Ne? degenge juwap berer,

Ataw seplik turısı.

Baslawshı: Qızıl so'zi qaysı so'z shaqabına jatadı? (Oqıwshılar arasınan bir neshe oqıwshı qolın ko'teredi. Bir oqıwshını ortag'a shıg'aradı.)

Oqıwshı: Qızıl so'zi kelbetlik,

Tiykar onın' deregi,

Sorawlardan og'an mudam,

Qanday?-degen keregi

Jay da'reje anıqlawısh,

Bolıp mudam turadı.

Baslawshı: On so'zi qanday so'z shaqabına jatadı? (Oqıwshılar arasınan bir neshe oqıwshı qolın ko'teredi. Bir oqıwshını ortag'a shıg'aradı.)

Oqıwshı: On so'zin' sanlıq,
Sanaq san dep biledi,
Neshe?-degen sorawg'a,
Juwap berip keledi.

Baslawshı: Men so'zi qanday so'z shaqabına jatadı? (Oqıwshılar arasınan bir neshe oqıwshı qolın ko'teredi. Bir oqıwshını ortag'a shıg'aradı.)

Oqıwshı: Men degenim almasıq,
O'zime tur almasıq,
Birinshi bet birlik san,
Kete go'rmen' aljasıq,
Ga'p ishinde mudamı,
Baslawısh bop kelemen,
Kim ?-degen sorawg'a,
-Men dep juwap beremen.

Baslawshı: Keldi so'zi qaysı so'z shaqabına jatadı? (Oqıwshılar arasınan bir neshe oqıwshı qolın ko'teredi. Bir oqıwshını ortag'a shıg'aradı.)

Oqıwshı: Keldi degen feyil so'zi,
O'tken ma'ha'l bolar o'zi,
Tu'biri onın' kel boldı,
II bet, buyırq feyil.
İnanbasan' tallap ko'rin',
Dıqqat qoyıp salıp zeyin.

Baslawshı: Tez so'zi qaysı so'z shaqabına jatadı? (Oqıwshılar arasınan bir neshe oqıwshı qolın ko'teredi. Bir oqıwshını ortag'a shıg'aradı.)

Oqıwshı: Tez degenim jıldamlıq g'oy,
Sın ra'wish bop keler,
Qalay?-degen soraw og'an,
Mudamına do'p keledi.

Baslawshı: Shekem so'zi qaysı so'z shaqabına jatadı? (Oqıwshılar arasınan bir neshe oqıwshı qolın ko'teredi. Bir oqıwshını ortag'a shıg'aradı.)

Oqıwshı: Shekem degen ko'mekshi so'z,
So'z son'ında jolıqtırar.
Tiykarg'ı so'z ma'nislerin,
Jalg'astırıp tolıqtırar.

Baslawshı: Jumbaq aql oyını,
Bilgenge joq qıyını,
Til jumbag'ın bereyik,
Balalardın' bilimin,
Sınap onı ko'reyik.

Baslawshı: Bildiretug'ın qıymıldı
So'z shaqabın kim bildi?

Balalar: Feyil.

Baslawshı: Oqıw jazıw isinde,
Qollanamız biz ku'nde,
Ha'reket ornı, waqıttın',

Sını bolar tilde.
Qay shaqapqa jatadi,
Ayta g'oy atin bilde ?

Balalar: Ra'wish.

Baslawshı: O'zine quyriq ildirse,
Pitpegen ga'pti bildirer.

Balalar: Ytir.

Baslawshı: Ga'p son'ında oraq tur,
Bilmeymen neni sorap tur?

Balalar: Soraw belgisi.

Baslawshı: Adam atı, jer atı,
Jazıladı o'zinde.
Qollanadı tag'ı onı
Ga'ptin' basqı so'zinde.

Balalar: Bas ha'rip.

Baslawshı: Ha'r buwında birewi,
Buwing'a so'zdi bo'ledi,
Geyde o'zi buwin bop,
So'z basında keledi.

Balalar: dawıslı ses

Baslawshı: Waqıtın ko'rsetse,
İslerdi bolg'an,
Burınnan baslap,
Ha'zırge deyin.
Bildirse tag'ı,
Bolar isti,
O'zinen keyin.
Ne? deydi bunı,
Oylanıp tabın'.
Tiykarg'ı ma'nige
Bir na'zer salın'.

Balalar: Ma'ha'l.

Baslawshı: Sanada joq, sa'nde bar,
Tanada joq, ta'nde bar.

Balalar «A'» sesi

Baslawshı: Bizde bar, Sizde bar,
Tilda bar, Sezde bar.

Balalar «Z» sesi

1-oqıwshı: Tilde so'z ko'p qarasan'ız,
Tu'rli so'zler toparı bar.
Bag'ındırar barlıg'ında,
O'zlerinin' shaqabı bar.

2-oqıwshı: So'zler qansha ko'p bolsa da,
Bo'linedi tu'rden tu'rge,
Ga'p jasaydı ba'ri birge.

- 3-oqıwshı: Biri kelse baslawısh bop,
 Bayanlawısh ekinshisi.
 Anıqlaydı, tolıqlaydı,
 Pısıqlaydı u'shinshisi.
- 4-oqıwshı: Usılayınsha xızmet eter,
 Tu'rli so'zler ga'pke kelip.
 Oy pikirin' sonda jeter,
 Barlıg'ında tursan' bilip.
- 5-oqıwshı: Sebebi sol ana tilin',
 Bar bilimge bolg'an tykar,
 Onı u'yrenbey, jo'nli bilmey,
 Oqıg'anın' bolar biykar.
- 6-oqıwshı: Sonlıqtan da ana tilin
 Jaqsı biliw bizge miynet.
 U'yreneyik, qollanayıq,
 Ana tilge etip hu'rmet.
- 7-oqıwshı: Ana tilin u'yrenip,
 Onı jaqsı bildin',
 Haqıyqatında ol,
 Ar-namısı g'oy eldin'.
- 8-oqıwshı: Sag'an bergen teren' bilim,
 Ol su'yikli ana tilin',
 Usı tilde so'ylesedi,
 Ata-anan' barlıq elin'.
 Sonlıqtan da jaqsı oqıp,
 U'yreneyik tildi kelin'.

Baslawshı: Usının' menen «Qa'dirle, ana tilin'di» atlı a'debiy muzıkalıq kompozitsiyamızı juwmaqlaymız.

Qutlı bolsın bayramın'!
(a'debiy-muzıkalıq kompozitsiya)

Klass ishi (yamasa aktoviy zal) ha'r qıylı plakatlar menen, lozungler menen bezeledi. Og'an ko'rnekli shayır jazıwshılardıń, ilimpazlardıń, pedagoglardıń, ullı oyshılardıń ana haqqında aytqan pikirleri, qosıqlarınan u'zindiler, foto su'wretler ildiriledi. Qapnıń u'sti betindegi u'lken ha'ripler menen sulıw etip jazılǵan «Bayramnız qutlı bolsın, hu'rmetli analar» degen jazıw uzaqtan ko'z tartadı.

Bayramǵa oqıwshılardıń anaları, mekteptin hayal-qız mug'allimleri, belgili alım, artist, shayır-jazıwshı hayal qızlar, qahraman analar, veteranlar ha'm t.b. shaqırıladı.

Bayram baslanar aldında stollarg'a gu'l da'steleri qoyıladı. Ana haqqındag'ı qosıqlar, namalar jan'laydı. Miymanlardı mug'allim ja'ne oqıwshılardıń saylanıp qoyılǵan jedelli toparnıń ag'zaları jıllı ju'zlilik penen kewilli qarsı aladı. Ha'mme otırıp bolg'annan son' mug'allim ko'pshilikтин aldında shıǵıp, o'zinin' qtlıqlaw so'zin aytadı.

Mug'allim: Hu'rmetli hayal-qızlar. Sizlerdi 8 mart xalıq aralıq hayal qızlar bayramı menen shın kewilden qutlıqlayman. Sizlerge teren' den-sawlıq, uzaq

o'mir, baxitli turmis tileymen. Balalarin'izdin' qizig'in uzag'ina ko're bergeysizler. Qabag'in'izdi kir shalmag'ay, kewilin'iz mudami shad bolip balalarin'izdin' arasinda ju're bergeysiz dep tilek bildiremen.

Endi bayramg'a arnalg'an a'debiy-muzikalıq kompozitsiyamızı baslawg'a ruxsat etkeysizler.

1-bala: Alıp tuwar anadan,
Dana tuwar anadan,
Qutlı bolsın bayramın',
Deydi Sizge ha'mme adam.

2-bala: Bala g'amın oylag'an,
Bala dep janın qıynag'an,
Sizdey adam bar ma eken,
Bul du'nyada balajan,
Sonlıqtan da en' sıylı,
Hu'rmetlisen' anajan.

Birinshi qız: «Ayım» deydi kim sag'anW

Balalar: (xor menen): Ana.

Ekinshi qız: «Ku'nim» deydi kim sag'anW

Balalar: (xor menen): Ana.

1-qız: O'zindegi hasıl zatın,
Senin' ushın qıyadı.
Erkeligin', shalalıg'ın',
Usı adamg'a sıyadı,
Kim edi olW

Balalar: (xor menen): Ana.

2-qız: Seni sonday jaqsı ko'rgen,
Kerek desen' janın bergem,
Mudamına «janım» degen,
Kim edi olW

Balalar: (xor menen): Ana.

Mug'allim: Qa'ne, sol analarg'a arnap qosıq, taqmaq aytayıq. Balalar xor menen ana tuwralı qosıqlar aytadı. Bir eki qız ayaq oyın oynaydı. Ortag'a bir topar oqıwshılar (qızlar, balalar) shıg'ıp, gezeklesip, ana tuwralı taqmaqlardı ta'sirli oqıp beredi.

1-bala: Anamızdı sıylaymız,
U'ydin' ishın jıynaymız,
Ha'mme isti pitkerip,
Dem alamız, oynaymız.

2-qız: Ullı adam anamız,
Anamız bizim' panamız,
Qushag'ında ananın',
Juldızday erkin janamız.

- 3-bala: Hu'rmetleymiz mudamı,
Aq su't bergen ananı,
Jiger bergen. Ku'sh bergen,
Jetildirgen sananı.
- 4-qız: Ne ishemiz, kiyemiz,
Barlıg'ına iyemiz,
Tayar etken usını,
Anag'a bas iyemiz,
Sonlıqtan da analar,
Sizlerdi ma'n'gi su'yemiz.
- 5-bala: An'ız bolg'an xalqıma
Qumar atlı ana bar,
Ko'rki bolg'an so'zimmın',
Qarashashtay dana bar.
- 6-qız: Ayımxan ha'm Sulıwxan,
Bu'lbili boldı elimnín',
Perdegü'l ha'm Sarıgu'l,
Du'ldu'li boldı ilimnín'.
- 7-bala: Apalarım ko'p menin',
Elge sıylı usınday,
U'yrenemiz isinen,
U'lgı alamız qısınbay.

Mug'allim: Hu'rmetli analar. Oqıwshılar ha'zir sizlerge «Kim burın awqat tayarlaydıW» degen jarısın ko'rsetedi. Kimler jen'se solarg'a bayraq beriledi. Sizler baqlap otırın'lar. Bunnan son' mug'allim jarıstın' ta'rtibin, qanday awqat tayarlaw kerekligin tu'sindiredi. Bul jerde mug'allimnín' qa'lewinshe basqa da oynlardı, jarıslardı sho'lkemlestiriwge boladı. Mısalı «arqan tartısıw», «kim burın tu'yime tag'adı» ha'm tag'ı basqa. Multfilimdegı krokodil Genanın' «Tuwılg'an ku'n» qosıg'ının' namasına bir topar qızlar ayaq oyın oynaydı. Bunnan son' oqıwshılar eki toparg'a bo'linip, ana tuwralı o'zleri biletug'ın qosıqlardı, naqıl-maqallardı aytıp jarıladı. Qaysı topar ko'p qosıq, naqıl maqalları aytsa, solar utqan boladı. Jarıstan son' jen'gen toparg'a bayraq beriledi.

Oqıwshılar xor menen: Z.İshmanovanın' «U'lgı bolar» qosıg'ın atqaradı.

U'lgı bolar.

Bayramın'ız Qutlı bolsan,
Qutlı bolsın anajan,
Kewlin'iz nurg'a tolsın,
Ku'shke tolsın jan'adan,
Miyrimin'nen gu'l-gu'l bolar,
Aman bolsın basın'ız,
Ana bizge u'lgı bolar,
O'mirin'iz jasın'ız,

Ortag'a qızlar shıg'ıp gezeklesip, ana tuwralı taqmaq aytadı.

- 1-qız: Ana, bala eki so'z,
Bir-birine ulasqan,
Bala ananın' jemisi,
O'mirine jarasqan.
- 2-qız: Bala ananın' u'miti,
Keleshegi tilegi,
Bala ananın' mudamı,
Sog'ıp turg'an ju'regi.
- 3-qız: Barlıq ana du'nyada,
So'ylese de ha'r tilde,
Tu'sinedi bir-birin,
Bala-degen bir tilde.
- 4-qız: Ana ku'shi tawsılmas,
Tasqan jiger bulag'ı,
Sebebi ol du'nyag'a,
O'mir seber mudamı.

Mug'allim: Endi, analar ka'sibi tuwralı «Ana ka'sibi-menin' de maqtanışım» atlı jarıstı baslaymız. Kim qosıq penen yamasa qara so'z benen anasının' ka'sibin ta'riyplep berediW

- 1-qız: En' birinshi ja'rdemdi,
Menin' anam beredi,
Sawalg'ansha keseller,
Qasınan shıqpay ju'redi.
- 2-qız: Shıpaker hu'rmetli is,
Dep o'zimde bilemen,
U'keysem men de anamday,
Keseldi emlep ju'remen.
- 3-bala: Menin' anam aspaz g'oy,
mazalı awqat pisirgen,
Jegenlerdin' tan'layın,
Talay ret tu'sirgen.
- 4-qız: Mende aspaz bolaman,
Ana jolın quwaman,
Mazalı tamaq tayarlap,
El alg'ısın alaman.
- 4-qız: Menin' anam mug'allım,
Oqtadı balanı,
Ta'rbiyalap shıg'arg'an,
Ustaz, alım, dananı.
- 4-qız: Menin' anam sawınshı,
Shın maqtang'a berilmey,
Miyнет eter el ushın,
Ku'ni tu'ni erinbey.

5-bala: En' kerekli turmista,
Anam isler qurilista,
Miyneti elge sıylı adam,
Hu'rmetlengen jumista.
Mug'allim: Qa'ne, ja'ne kim o'z anasının' mamanlıg'ın qosıq penen
yamasa qara so'z benen ta'riyplep berediW Hesh kim
joq bolsa, qa'ne kimgе bayraq bereyikW (Jen'gen bala
anıqlanıp bayraq beriledi).
Barlıg'ı qosılıp J.Dilmuratovtın' «Anamnın' anası bar» qosıg'ın atqaradı.

Anamnın' anası bar.

Baxıtlı ku'nler ushın,
Jumsag'an g'ayrat-ku'shin,
Xalıq bilgen erlik isin,
Anamnın' anası bar.

So'ylese so'zi jaqsı,
Qarasa ko'zi jaqsı,
A'lpayım o'zi jaqsı
Anamnın' anası bar.

Tu'ri-tu'si ısıq mag'an,
Anamnan aynımag'an,
Bizlerdi aymalag'an,
Anamnın' anası bar.

Ko'p onda tamır urpaq,
Ju'rgeni ele quwnaq,
A'jayıp o'sken daraq,
Anamnın' anası bar.

Qıdırıp geyde kelip,
U'ylergen berer ko'rik,
Ha'm a'ziz, ha'm teberik,
Anamnın' anası bar.

Muzıka jan'lap qızlar ayaq oyın oynaydı. Ortag'a eki bala shıg'ıp,
gezeklesip J.Dilmuratovtın' «Ana» tuwralı qosıg'ın taqmaqlap aytadı.

Ana

1-bala: Elge payda keltirgen,
İslerin'di bilemiz,
Ju'zin'izdi ko'rgende,
Quwanamız, ku'lemiz,
Siz bar jerde biz shadlı,
Baxıtlımız ana biz.

2-bala: Oylarin'day biz ele,
Da'rya bolip tasamiz,
Gezip aspan a'lemin,
Ay juldizdan asamiz,
Ana, saw bol biz benen,
Ana ma'n'gi jasan'iz.

Eki qiz (qosilip): Bizdi o'sirgen ta'rbiyalap,
Ma'n'gi jasa anamiz,
Qutli bolsin bul bayramin',
Tilek tilep qalamiz,
Quwansan'iz shin kewilden,
Biz a'rmansiz bolamiz.

Jaqsı tilek yarım-ırıs ,
Aytıw edi oyımız,
Rıyza bolın' tamamlandı,
Bul kishkene toyımız.

Ha'mme balalar (qosilip): Ko'riskenshe xosh saw bolin',
Hu'rmetli a'ziz analar,
Baxtımızg'a aman ju'rin',
Deydi sizge balalar.

Nawriz baha'r bayramı
(a'debiy-muzikalıq kompozitsiya)

Nawriz bayramı o'tkeriletug'in orin aldın-ala bezendiriledi. Nawtrız haqqındag'ı qosıqlardan u'zindiler, ta'limli so'zler jazılg'an plakatlar ildiriledi. «Nawriz-ba'ha'r» degen jazıw u'lken ha'ripler menen esiktin' man'layına jazıp qoyıladı.

Ortada eski da'wirdi eske salatug'in arsha, duwtar, ko'rpeshe, kiyiz, shapan, qamshı ha'm t.b. jıynawla turadı.

Ortag'a mug'alim shıg'ıp, jıynalg'anlarg'a qarata so'z so'yleydi.

Hu'rmetli qonaqlar. «Qımbatlı ata-analar, ustazlar ha'm oqıwshlar». «Nawriz-ba'ha'r bayramı» atlı keshemizdi baslawg'a ruxsat etin'izler. Nawriz bayramı ha'mmen'izge qutlı bolsın.

Muzıka jan'laydı. Oqıwshlar xor menen «Ku'ttik seni asıg'ıp» qosıg'in orınlaydı.

Ku'ttik seni asıg'ıp

So'zi: J. O'teniyazovaniki, namas: G. Amaniyazovtiki.

Jan'a baxit jan'a jıl
Ha'r bir insan oylag'an
Ku'ttik seni asıg'ıp,
Nawrızımsan' jaynag'an.

Naqiratu: Jaynag'an-jasnag'an,
Baxıtımsan' Nawrızım.
Jıldan jılǵ'a-
Xosh keldin' sen Nawrızım.

Jılımızǵ'a jıl qosqan
Ha'r bir ku'nin' bir da'stan.
Baxıt bergen xalqıma
Nawrızım sen qimbatsan'.

Naqiratu: Jaynag'an-jasnag'an,
Baxıtımsan' Nawrızım.
Jıldan jılǵ'a-
Xosh keldin' sen Nawrızım

Ha'r jıl sayın kelesen',
A'lemge nur taratıp.
Tawday tabıstı,
Turasan' sen jaratıp.

Naqiratu: Jaynag'an-jasnag'an,
Baxıtımsan' Nawrızım.
Jıldan jılǵ'a-
Xosh keldin' sen Nawrızım

Ortag'a bir qız, bir bala shıǵ'adı.

Bala: Geyde jıllı, geyde suwıq,
Birin-biri gezek quwıp,
Issı ku'nler qaldı juwıq,
Degen yan'lı Nawrız keldi.

Qız: Suwıq samal esip keter,
Qara bultlar ko'ship keter,
Jıllı samal quwıp jeter,
Jarasıqlı Nawrız keldi.

Bala: Jıllı ku'nge berip erik,
To'n' jibidi, muzlar erip,
Ta'biyatqa berip ko'rik,
Mine, bu'gin Nawrız keldi.

Qız: Qara suwıq inge tıǵ'ıp,
Qısı menen jatqan bu'g'ıp,
Jan tirilip, Ko'kler shıǵ'ıp,
Jıldın' bası Nawrız keldi.

Bala: Su'yrikler de jerdi turtıp,
Terekler de jardı bu'rtik,
Keldi quslar sazın shertip,
Quwanışlı Nawrız keldi.

Qız: Qıs kiyimler bolıp awır,
Jaz kiyimdi ko'rip ta'wir,
Ha'maldan son' keler sa'wir,
Xabarshısı Nawrız keldi.

Bala, qız (ekewi qosılıp): Shadlandırıp tuwg'an eldi,

Ko'kke orap Ullı jerdi,

Qus bazarı etip ko'ldi,

Ullı bayram Nawrız keldi.

Mug'alim: Ba'ha'r bayramı-Nawrız benen Sizlerdi qutlıqlaw ushın so'zdi aqsaqalımız. Uris ha'm miynet veteranı jası u'lkenge beremiz./Bul jerde miymanlardın' en' jası u'lkenine so'z berce boladı./

Mug'alim: Raxmet. Sizlerge «Nawrız-jan'a jıl bası» degen temada qısqasha tu'sinik berip o'tsek dep oylaymız.

«Nawrız qashan payda bolg'an?» degen soraw ha'mmeni de qızıqtıratug'inlıg'ı turg'an ga'p.

Nawrız eski Xorezm jerinde tung'ısh ret belgilengenligin ilimpazlarımız da'liyllep otır.

Nawrız-Jan'a ku'n, jan'a jıldın' baslanıwı degen so'z.

Barlıq Shıg'ıs elleri Nawrızdı jan'a jıldın' kirip keliwi sıpatında ken' ku'tip alıp, quwanışlı, saltanatlı tu'rde bayramlag'an. Ha'r qıylı tag'amlar, su'melek, nawrız go'je ha'm t.b. awqatlar pisirilgen, adamlar birin-biri Nawrız bayramı menen qutlıqlag'an, Nawrız ku'ni «As ko'beysın, qoy-janlıqta bas ko'beysın, Ulıs on' bolsın, Aq mol bolsın, qayda barsan' jol bolsın» dep bir-birine pa'tiya bergен.

Qa'ne, qonaqlar, Sizlerdi Nawrız go'jemizge mira't etemiz.

/Qonaqlar da'stu'rxandag'ı ha'r qıylı tag'amlardan, Nawrız go'jeden awız tiyedi/. /Milliy kiyim kiygen mug'alim yamasa oqıwshı Nawrız go'jeni kelgenlerge quyıp berip turadı/.

Go'je quyıwshı: Arpa, biyday, salg'anım,
Tag'ı saldıw qalg'anın
Kim bolsan'da beri et,
Biz betlerge kelip jet,
Nawrız go'je da'min tat,
Kelip alda, toyıp jat.

Qabaq shıtw bolmasın,
Jamanlar hesh on'basın.
Jaqsılardıń ha'r isin,
Quday tala qollasın.
Iris penen nesiybe
Arılmasın u'yin'nen.
Ayırmassın qudayım,
Quwanışlı ku'nin'nen.

Nawrız go'je mol bolsın,
Ha'r bir u'yde toy bolsın.
Aman bolsın el-xalıq,
Tilegimiz sol bolsın.

Bir top oqıwshı ortag'a shıg'ıp gezeklesip taqmaq aytadı.

1-bala: Tu'nler endi qısqarar

Ku'nler endi uzayar.
Jer betine baysheshek
Tolıp tasıp ırǵ'alar.

2- bala:

Ba'ha'rdin' bası Nawrızdı,
Suwıq ketip, jer qızdı.
Egiske elim saylandı,
Ba'ha'rdin' toyı toylandı.

3-bala: Jap salmalar tazalap,
Na'l egiwdi basladıq.
Nawrız ku'ni toy toylap
Kewilimizdi xoshbladıq.

4-bala: Jerimdi gu'ller jaynadı,
Qozı-ılag'ım oynadı.
Qulpı do'ngen bag'ımda,
Bu'lbil, quslar sayradı.

5-bala: Taza awada dem alıp,
Shıng'amız, oynaymız.
Nawrız ku'ni quwanıp,
Oying'a bir toymaymız.

/ Balalar, Nawrız bayramına arnalǵ'an ha'r qıylı oynınlardı oynawı mu'mkin. Onı mug'alim aldın ala belgilep alıwı kerek. Ma'selen, sonday oynınlardıń birine «Arqan tartıw» jatadı. Mug'alim oying'a qatnasatug'ın balalardı ten'dey eki toparg'a bo'lip, ortadag'ı sıızıqtın' eki ta'repine sapqa turg'ızadı.

Mug'alim: Arqan tartıp qayqayıp,
Kim ku'shli sonı bayqayıq,
Ko'rsetip ku'shti, g'ayrattı,

Ku'shliler alsın bayraqtı- dep, eki toparg'a oyındı baslawg'a belgi beredi.
Sol sıyaqlı «Ushti, ushti» oyın da oynatıwg'a boladı. Utılg'an oqıwshılır qosıq aytıp, ayaq oyınını oynaı beredi./

Ortag'a bir bala, bir qız shıǵ'adı.
Bala: Ulıstın' Ullı ku'ni-Nawrız keldi.
Quwantıp, yoshlandırıp tuwg'an eldi.
Fa'rezsiz o'z aldına otaw tıktık,
Nawrızım qayta oralıp, quday berdi

Qız: Nawrızım toyımızdın' bası o'zin',
Toylardıń ishindegi jası o'zin',
Nawrızım nur sıyladıń', gu'l sıyladıń',
Ba'ha'rdin' ha'r gu'linde senin' ko'zin'.

Bala: Sen keldin' suwıq, ızg'ar joq boladı,
Shuwag'ın', ıssıların' ko'p boladı,
Sharwanın' malı tuwıp aq ko'beyip,
El-xalqım bunnan bılay toq boladı.

Qız: Qa'demin' qutlı bolsın nawrız ayım,
Quwanıp qarsı alamız kelgen sayın,
Ulistin' Ullı ku'ni Nawrız senin',
Dan'qın'dı ta'riyplewge bizler tayın.

Bala: Nawrızım-hasıl ayım, jıldın' bası,
Quwanar kelgenin'de g'arrı-jası,
Jan'alıq, jan'arıwdın', tazarıwdın',
Sen boldın' mudamına bası-qası.

Ekewi qosılıp: Nawrızım xosh kelipsen' elimizge,
Nur sewip, gu'l ko'gertip jerimizge,
Toyların' toylarg'a ulassın, Nawrız ku'ni,
Qut darıp, qıdır keldi u'yimizge.

Nawrız bayramın o'tkeriwshiler ortag'a shıg'ıp, toydı juwmaqlaydı.
Kelgenlerge raxmetler aytıp, qonaqlardı hu'rmet penen shıg'arıp saladı.
Nawrızg'a arnalg'an saz shertilip, qosıqlar jan'laydı.

***Berdaq babam ba'rha' jasar biz benen.
(a'debiy muzikalıq kompozitsiya).***

Klass ishine yamasa aktoviy zalg'a ha'r qıylı plakatlar, lozungler ildirilgen.
Onda ko'rnekli alımlardıń, shayır-jazıwshılardıń Berdaq haqqında aytqan pikirleri, shayırlardıń qosıqlarınan u'zindiler, Berdaq shıg'armalarınan alıng'an ko'rkem so'z qatarları sulıw etip jazıp qoyılǵ'an. «Berdaq babam ba'rha' jasar biz benen» degen sulıw jazıw ha'm Berdaqtıń u'lken etip islengen ko'rkem su'wreti alıstan o'zine tartıp turadı.

Muzıka jan'laydı. Onda Berdaq qosıqlarına jazılǵ'an namalar menen Berdaq haqqındag'ı qosıqlar beriledi.

Keshege hu'rmetli dem alısqa shıqqan ustazlar, mektep mug'allimleri, ko'rnekli alımlar, shayır-jazıwshılar, artistler, urıs ha'm miynet veteranları, ata-analar, joqarı klass oqıwshıları ha'm tag'ı basqalar shaqırıladı. Miymanlardı mug'allım ha'm oqıwshılardan saylap qoyılǵ'an jedelli topar ag'zaları jıllı ju'zilik penen ku'tip aladı. Ha'mme otırǵ'annan son', mug'allım (yamasa baslawshı oqıwshı) ko'pshiliktin' aldına shıg'ıp, Berdaq babamızg'a arnalg'an kesheni ashıq dep ja'riyalap, birinshi so'zdi bayanatshıg'a beredi. Ol o'z so'zinde ullı so'z zergeri Berdaq babamızdın' shıg'armalarınan o'zine ta'n o'zgesheliklerin, onın' «Xalıq ushın» «Jaqsıraq», «O'mirim» ha'm tag'ı basqa qosıqlarınan, «Aqmaq patsha», «Aydos baba», «Ernazar biy» ha'm tag'ı basqa poemalarınan' ha'zirgi ku'nde de o'z a'hmiyetin joytpay, qaytama g'a'rezsizlik da'wirinde o'zlerinin' jan'a ta'repleri menen ko'zge taslanıp atırǵ'anlıǵın qısqasha bayanlaydı.

Bunnan son' baslawshı: «Endi ko'rnekli alımlar Berdaq haqqında ne dep aytqan. Solardıń geyparaların tın'layıq» deydi.

1-oqıwshı: «Berdaq-qaraqalpaqlardıń birinshi tariyxshısı bolıp tabıladı» degen edi belgili tariyxshı Sergey Pavlovish Tolstov.

2-oqıwshı: «Ala tawdı en' biyik shın'lardın' tuw shoqqısı desedi. Sol aytqanday Berdaq ko'p milletli tuwısqan xalıq a'debiyatlarının' tuw shoqqılarının' biri degen» edi zamanımızdın' ataqlı jazıwshısı Shın'g'ıs Aytmatov.

3-oqıwshı: «Haqıyqatında da Berdaq Orta Aziyadag'ı en' ullı shayırlardıń biri» degen edi akademik Marat Nurmuxammedov.

Ortag'a bir topar oqıwshılar shıg'ıp, gezeklesip qosıq aytadı.

1-oqıwshı: Berdaq edi saxranın' bu'lbili,

Berdag edi shayırlardıń du'ldu'li,
Qayg'ı menen o'tti onın' ha'r ku'ni,
Berdag babam ba'rha' jasar biz benen.

2-oqıwshı: Berdaq edi ko'rkem so'zdin' sag'ası,
Berdag edi shayırlardıń ag'ası,
Zamanında berilmegen bahası,
Berdag babam ba'rha' jasar biz benen.

3-oqıwshı: Berdaq edi arısladay tuwıl'gan,
Xalıq ushın belı bekkem buwıl'gan,
Kewilinde ketti onın' ko'p a'rman,
Berdag babam ba'rha' jasar biz benen.

4-oqıwshı: Maqtumqulı, Nawayını izlegen,
Hinjiw-marjan ko'rkem so'zdi giznegen,
Ma'n'gi estelik qoyıp ketken so'z benen,
Berdag babam ba'rha' jasar biz benen.

5-oqıwshı: Berdaq edi a'dalattı jaqlag'an,
Jawızlarg'a otlı so'zin taqlag'an,
Onın' so'zin xalqım yadta saqlag'an,
Berdag babam ba'rha' jasar biz benen.

6-oqıwshı: Berdaq xalqın a'diwlegen, sıylag'an,
Xalıq ushın shıbın janın qıynag'an,
Sonlıqtan da o'z da'wirine sıymag'an,
Berdag babam ba'rha' jasar biz benen.

7-oqıwshı: Esap emes shayırlardıń ko'p-azı,
Umitıldı olardıń da birazı,
Berdag edi shayırlardıń gu'l taji,
Berdag babam ba'rha' jasar biz benen.

Baslawshı: Qa'ne balalar Berdaq babamızdın' qosıqların kim aytıp beredi. «Balalar qolların ko'teredi). Qa'ne sen ayta g'oy.

1-oqıwshı: Jigit bolsan' arısladay tuwıl'gan,
Xızmet etkil udayına xalıq ushın,
Jigit bolsa arısladay tuwıl'gan,
Hesh qashanda jumıs etpes o'zi ushın.
Doslıq penen ha'r bir iske taq tursan',
Jan ayamay el-jurt ushın is qılsan',
Qayg'ılanbay ullı iske qol ursan',
Sonda menin' kewilim o'ser xalıq ushın.

(«Xalıq ushın» qosıg'ınan)

Baslawshı: Ja'ne kim aytadı? Qa'ne sen ayta g'oy.

2-oqıwshı: Du'nyag'a shıqqan son' baxtın' ashılsa,

Dushpanların' ayag'ın'a bas ursa,

Jaw bag'ınıp eki qolın qawsırsa,

Ko'zdi alartqannan xızmet jaqsıraq,

Jumıs isle tuwılg'an son' el ushın,

Janın'dı ayama elde er ushın.

Kindikten qan tamıp tuwg'an jer ushın,

O'lip ketkenin'she xızmet jaqsıraq.

(«Jaqsıraq» qosıg'ınan)

Baslawshı: Ja'ne kim aytadı W Qa'ne sen ayta g'oy.

3-oqıwshı: Ashılg'an gu'l g'umshalang'an,

İshinde bu'ibu'l sayrag'an,

Ku'nlerdin' nuri jaynag'an,

Jaqtı du'nya mag'an kerek,

Taq turıp belin baylag'an,

Qolına jaraq saylag'an,

Xalqının' g'amın oylag'ın,

El g'amxori mag'an kerek.

(«Kerek» qosıg'ınan)

Baslawshı: Berdaqın' «Balam» qosıg'ın xor menen aytayıq. (Ortag'a bir topar oqıwshılar shıg'adı).

Altaqlama, taltaqlama,

Birew urdı dep jılama,

Ash bolaman dep oylama,

Jigerli bol jastan balam.

O'shin'di al dushpanın'nan,

Ku'shin'di jıyna jasın'nan,

Xalqın' qalmasın son'ın'nan,

Kishipecil bol jastan balam.

Belin'di buw, jen'in'di tu'r,

Dos-dushpanın'dı sinap ju'r,

Jaman so'zge qulaqtı tu'r,

Torg'a tu'sip qalma balam.

Malım bar dep asıp-taspa,

Birewler menen jarıspa,

Orınsız jerge tarıspa,

Retinde so'yle, balam.

Baslawshı: Qa'ne oqıwshılar «Ullı Berdaq a'wladımız» qosıg'ın taqmaqlap gezeklesip aytayıq.

1-oqıwshı: Ma'n'gi baxıt quyashlı el,

O'zbekstan-Watanım,

A'wladımnan en' baxıtlı,

Ullı Berdaq atanın'.

2-oqıwshı: Ullı Berdaq miyrasxorı,
A'wladımız jetkenshek,
Ku'lip bizge qushaq ashar,
Quwanışlı keleshek.

3-oqıwshı: U'lgı alamız islerinen,
Dana Berdaq o'zinen,
«Jigerli bol jastan, balam»
Degen ullı so'zinen.

4-oqıwshı: Ullı Berdaq a'wladımız,
Alg'a adım uramız.
Keleshekte baxıt u'yin,
Mına bizler quramız.

5-oqıwshı: babamızdı eske alıp,
Ha'r jıl sayın toylayıq,
Na'siyatın, aqıl so'zin,
Birim-birim yadlayıq,

6-oqıwshı: Quwanışlı babam toyı,
Qosıq aytıp oynayıq,
U'ıkeygende a'rmanların,
Orınlawdı oylayıq.

7-oqıwshı: Fa'rezsizlik qushag'ında,
Lala gu'ıdey jaynaymız,
Babamızdı eske alıp,
Hu'rmetleymiz, oynaymız.

Baslawshı: Endi oqıwshılar Berdaqtnı' «Nadan bolma» qosıg'ı tiykarında
islengen ko'rınisti tamashalaymız. A'kesi bolıp mug'allım, balası bolıp bir
oqıwshı shıg'adı. A'kesi balasına to'mendegi qosıq qatarların aytadı:

Jo'n josıqtı soramay,
Azamatlıqqa jaramay,
Aldı artın'dı barlamay,
La'tte pa'mli nadan bolma.

Senin' ten'in' emes ha'mel,
Qolın'a al on seri bel,
Atızın'a barıp shap shel,
Aqılımdı al nadan bolma.

Jarman'dı ish. Belin'di buw,
Sharshasan' ish qaynag'an suw,
So'yte a'ken'nin' jolın quw,
Nadang'a erip nadan bolma.

- Balam, Berdaq babamızdın' usı na'siyatların umıtpa. Mudamı yadın'da
saqla.

Balası:- Yaqshı ag'a, Berdaq babamızdın' bul qosıg'ın yadlap alaman.

Baslawshı: Berdaq shıg'armalarında gezlesetug'ın naqıl-maqallardı,
ko'rkem so'z qatarların, ta'lim-ta'rbiyalıq so'zlerinen mısallar aytayıq.

- 1-oqıwshı: Jigit bolsan' arısladay tuwılg'an,
Xızmet etkil udayına xalıq ushın,
2-oqıwshı: Dizen'di sızlatıp, miynetin shegip,
Jegen bir zag'aran' paldan jaqsıraq.
3-oqıwshı: Awzı ala, ha'r waq ala,
Etken isi bolar shala.
4-oqıwshı: Jaqsı adam so'z ma'nisin an'laydı,
Jaman adam pasıq so'zdi tın'laydı.
5-oqıwshı: Ko'pti qasın'nan qashırma,
Barın'dı joq dep jasırma.

Baslawshı: Qa'ne, endi qosıqlar aytayıq. /Balalar xor menen to'mendegi qosıqtı aytadı/:

Atamız Berdaq xalıq ushın,
Miynette belin taldırdı,
Ruwxıy baylıq qosıg'ın,
Bizler ushın qaldırdı.

Atamız dana Berdaqtın',
Qosıqların yadlaymız,
Na'siyatın, aqlın,
Kewlimizge xoshlaymız.

Quwanışlı atqardıq,
Ullı Berdaq toyların,
Orınlaymız babamnın',
A'rman etken oyların.
Topardan eki bala bo'linip shıg'adı.

1-bala: Keshemizge miyimanlar,
Keldin'iz, kewil bo'ldin'iz,
Tayarlag'an babama,
Sawg'amızdı ko'rdin'iz.

2-bala: Ha'mmen'izge raxmet,
Sıylap kelgen ja'ma'a't.
Tamam boldı keshemiz,
Etin'iz bug'an qa'na'a't.

Baslawshı: Hu'rmetli ustazlar, urıs ha'm miynet veteranları, shayır-jazıwshılar, artistler ha'm ata-analar !. Usının' menen ullı babamız Berdaqqa bag'ıshlang'an a'debiy muzıkalıq kompozitsiyamızdı tamamlaymız.

Kelgenlerin'izge raxmet.

M A Z M U N I

So'z bası.....	3
O'zbekstan-Watanım menin'.....	4
Ustazım, menin' ustazım.....	10
Qa'dirle ana tilin'di.....	17
Qutlı bolsın bayramın'.....	23
Nawrız-ba'ha'r bayramı.....	28
Berdaq babam ba'rha' jasar biz benen.....	32